

КП № 114 ИНТЕНЗИВНО ЛЕЧЕНИЕ НА КОМАТОЗНИ СЪСТОЯНИЯ, НЕИНДИЦИРАНИ ОТ ТРАВМА

Минимален болничен престой – 2 дена

КОДОВЕ НА БОЛЕСТИ ПО МКБ-10

Други увреждания на главния мозък

G93.1 Аноксично увреждане на главния мозък, некласифицирано другаде

Не включва: усложнения при:

- аборт, извънматочна или гроздовидна бременност (O00—O07, O08.8)
- бременност, раждане или родоразрешаване (O29.2, O74.3, O89.2)
- хирургична и медицинска помощ (T80—T88)
- неонатална аноксия (P21.9)

Сомнолентност, ступор и кома

Не включва:

кома:

- диабетна (E10—E14 с общ четвърти знак .0)
- чернодробна (K72.—)
- при новородено (P91.5)
- уремична (N19)

R40.2 Кома с неустановен произход

(кома по Глазгоу кома скала - GCS)

R99 Други недобре определени и неуточнени причини за смърт

Мозъчна смърт

T68 Хипотермия

Случайна хипотермия

Не включва: измръзване (T33—T35)

хипотермия:

- съпровождаща анестезия (T88.5)
- на новородено (P80.—)
- несвързана с ниска температура на околната среда (R68.0)

T71 Асфиксия

Удушаване (чрез странгулация)

Системна кислородна недостатъчност поради:

- ниско кислородно съдържание в околната среда
- механично пречатстване на дишането

Не включва: аноксия, обусловена от голяма височина (T70.2)

асфиксия от:

- въглероден окис (T58)
  - инхалация на храна или чуждо тяло в дихателните пътища (T17.—)
  - други газове, дим и пари (T59.—)
- респираторен дистрес (синдром) при:
- възрастни (J80)
  - новородено (P22.—)

Въздействие на други външни причини

T75.1 Удавяне и несмъртоносно потъване във вода

Потъване във вода

Крампи на плувците

КОДОВЕ НА ОСНОВНИ ПРОЦЕДУРИ

ОСНОВНИ ДИАГНОСТИЧНИ ПРОЦЕДУРИ

ДИАГНОСТИЧНИ ПРОЦЕДУРИ НА ГРЪБНАЧНИЯ МОЗЪК И ГРЪБНАЧНОМОЗЪЧНИЯ КАНАЛ

03.31 СПИНАЛНА ПУНКЦИЯИзключва:**

лумбална пункция за вкарване на контраст (миелография) - 87.21

Лумбална пункция39000-00 Лумбална пункция
Спинална пункция**МЕКОТЪКАННО РЕНТГЕНОВО ИЗСЛЕДВАНЕ НА ЛИЦЕ, ГЛАВА И ШИЯ****Изключва:**

ангиография - 88.40-88.68

**87.03 КАТ НА ГЛАВА

КАТ - скениране на глава

Компютърна томография на мозък

Компютърна томография на глава БДУ

Не включва: компютърна томография:

- при спирална ангиография (57350 [1966])
- при сканиране на:
  - гръден кош (57001, 57007 [1957])
    - и корем (57001-01, 57007-01 [1957])
  - лицева кост и околоносен синус (56030-00, 56036-00 [1956])
  - средно ухо и темпорална кост (56016-02, 56016-03, 56016-06, 56016-07 [1955])
  - орбита (56013-02, 56013-03 [1954])
  - питуитарна ямка (56010-02, 56010-03 [1953])

56001-00 Компютърна томография на мозък

56007-00 Компютърна томография на мозък с интравенозна контрастна материя
Компютърна томография на мозък без, след това с венозен контраст**ДРУГО РЕНТГЕНОВО ИЗСЛЕДВАНЕ НА ГРЪДЕН КОШ****Изключва:**

ангиокардиография - 88.50-88.58

ангиография - 88.40-88.68

**87.49 ДРУГО РЕНТГЕНОВО ИЗСЛЕДВАНЕ НА ГРЪДЕН КОШ

рентгеново изследване на:

bronхи, БДУ

бял дроб, БДУ

диафрагма, БДУ

медиастинум, БДУ

сърце, БДУ

трахея, БДУ

Друга рентгенография на гръден кош

58500-00 Рентгенография на гръден кош

Включва: бронх
диафрагма
сърце
бял дроб
медиастинум*Не включва:* такава на:

- ребра (58521-01, 58524-00 [1972])
- гръдна кост (58521-00 [1972])
- гръден вход (58509-00 [1974])
- трахея (58509-00 [1974])

ДРУГО РЕНТГЕНОВО ИЗСЛЕДВАНЕ****88.38 ДРУГА КАТ**

неуточнена КАТ

Изключва:

КАТ скениране на:

корем - 88.01

глава - 87.03

бъбрек - 87.71

гръден кош - 87.41

Компютърна томография на хипофизна ямка (и мозък)

Не включва: компютърна томография при спирална ангиография (57350 [1966])

- 56010-00 Компютърна томография на хипофизна ямка
- 56010-01 Компютърна томография на хипофизна ямка с интравенозна контрастна материя
- 56010-02 Компютърна томография на хипофизна ямка и мозък
- 56010-03 Компютърна томография на хипофизна ямка и мозък с интравенозна контрастна материя

Компютърна томография на орбита (и мозък)

Не включва: компютърна томография при спирална ангиография (57350 [1966])

- 56013-00 Компютърна томография на орбита
- 56013-01 Компютърна томография на орбита с интравенозна контрастна материя
- 56013-02 Компютърна томография на орбита и мозък
- 56013-03 Компютърна томография на орбита и мозък с интравенозна контрастна материя

Компютърна томография на средно ухо и слепоочна кост (и мозък)

Не включва: компютърна томография при спирална ангиография (57350 [1966])

- 56016-00 Компютърна томография на средно ухо и темпорална кост, едностранно
- 56016-01 Компютърна томография на средно ухо и темпорална кост с интравенозна контрастна материя, едностранно
- 56016-02 Компютърна томография на средно ухо, темпорална кост и мозък, едностранно
- 56016-03 Компютърна томография на средно ухо, темпорална кост и мозък с интравенозна контрастна материя, едностранно
- 56016-04 Компютърна томография на средно ухо и темпорална кост, двустранно
- 56016-05 Компютърна томография на средно ухо и темпорална кост с интравенозна контрастна материя, двустранно
- 56016-06 Компютърна томография на средно ухо, темпорална кост и мозък, двустранно
- 56016-07 Компютърна томография на средно ухо, темпорална кост и мозък с интравенозна контрастна материя, двустранно

Компютърна томография на лицева кост и/или параназален синус (и мозък)

Не включва: компютърна томография при спирална ангиография (57350 [1966])

- 56022-00 Компютърна томография на лицева кост
- 56028-00 Компютърна томография на лицева кост с интравенозна контрастна материя
Компютърна томография на лицева кост, без, след това с венозен контраст
- 56022-01 Компютърна томография на параназален синус
- 56028-01 Компютърна томография на параназален синус с интравенозна контрастна материя
Компютърна томография на околоносен синус, без, след това с венозен контраст
- 56030-00 Компютърна томография на лицева кост, параназален синус и мозък
- 56036-00 Компютърна томография на лицева кост, параназален синус и мозък с интравенозна контрастна материя
Компютърна томография на лицева кост, околоносен синус и мозък, без, след това с венозен контраст
- 56022-02 Компютърна томография на лицева кост и параназален синус
- 56028-02 Компютърна томография на лицева кост и параназален синус с интравенозна контрастна материя
Компютърна томография на лицева кост и околоносен синус, без, след това с венозен контраст

Компютърна томография на мозък, гръден кош и корем

Включва: горен полукорем

Не включва: компютърна томография при спирална ангиография (57350 [1966])

- 57001-00 Компютърна томография на мозък и гръден кош
- 57007-00 Компютърна томография на мозък и гръден кош с интравенозна контрастна материя
Компютърна томография на мозък и гръден кош, без, след това с венозен контраст
- 56301-01 Компютърна томография на гръден кош и корем
- 56307-01 Компютърна томография на гръден кош и корем с интравенозна контрастна материя
Компютърна томография на гръден кош и корем, без, след това с венозен контраст
- 57001-01 Компютърна томография на мозък, гръден кош и корем
- 57007-01 Компютърна томография на мозък, гръден кош и корем с интравенозна контрастна материя
Компютърна томография на мозък, гръден кош и корем, без, след това с венозен контраст

Компютърна томография на шия

Включва: ларинкс
фаринкс
слюнчена жлеза
горен хранопровод

Не включва: компютърна томография при спирална ангиография (57350 [1966])
такава за шиен гръбнак (виж блок [1959])
такава при сканиране на глава, корем и таз (56801-00, 56807-00 [1961])

- 56101-00 Компютърна томография меки тъкани на шията
- 56107-00 Компютърна томография меки тъкани на шия с интравенозна контрастна материя
Компютърна томография меки тъкани на шия, без, след това с венозен контраст

Компютърна томография на гръбначен стълб

Не включва: компютърна томография при спирална ангиография (57350 [1966])

- 56220-00 Компютърна томография на гръбначен стълб, цервикален отдел
- 56224-00 Компютърна томография на гръбначен стълб с интравенозна контрастна материя,
цервикален отдел
Компютърна томография на шиен гръбнак, без, след това с венозен контраст
- 56221-00 Компютърна томография на гръбначен стълб, торакален отдел
- 56225-00 Компютърна томография на гръбначен стълб с интравенозна контрастна материя,
торакален отдел
Компютърна томография на гръден гръбнак, без, след това с венозен контраст
- 56223-00 Компютърна томография на гръбначен стълб, лумбосакрален отдел
- 56226-00 Компютърна томография на гръбначен стълб с интравенозна контрастна материя,
лумбосакрален отдел
Компютърна томография на лумбосакрален гръбнак, без, след това с венозен контраст
- 56233-00 Компютърна томография на гръбначен стълб, множество отдели
- 56234-00 Компютърна томография на гръбначен стълб с интравенозна контрастна материя,
множество отдели
Компютърна томография на множествени отдели на гръбнак, без, след това с венозен контраст
- 90912-00 Компютърна томография на гръбначен стълб, неуточнен регион
- 90912-01 Компютърна томография на гръбначен стълб с интравенозна контрастна материя,
неуточнен регион
Компютърна томография на неуточнен отдел на гръбнак, без, след това с венозен контраст

56219-00 Компютърна томография на гръбначен стълб с интратекално приложение на контрастна материя

Компютърна томография на гръден кош

Компютърна томография на гръден кош

Включва: кост
гръдна стена
бял дроб
медиастинум
плевра

Не включва: компютърна томография при спирална ангиография (57350 [1966])
при сканиране на:
• корем (56301-01, 56307-01 [1957])
• и таз (56801-00, 56807-00 [1961])
• мозък (57001, 57007 [1957])

56301-00 Компютърна томография на гръден кош

56307-00 Компютърна томография на гръден кош с интравенозна контрастна материя
Компютърна томография на гръден кош без, след това с венозен контраст

Компютърна томография на гръден кош, корем и таз

Включва: кост
меки тъкани

Не включва: компютърна томография при спирална ангиография (57350 [1966])

56801-00 Компютърна томография на гръден кош, корем и таз

56807-00 Компютърна томография на гръден кош, корем и таз с интравенозна контрастна материя
Компютърна томография на гръден кош, корем и таз без, след това с венозен контраст

Компютърна томография на корем

Включва: регион от диафрагмата до криста илиака

Не включва: компютърна томография при спирална ангиография (57350 [1966])
при сканиране на:
• гръден кош (56301-01, 56307-01 [1957])
• и
• мозък (57001-01, 57007-01 [1957])
• таз (56801-00, 56807-00 [1961])
• таз (56501-00, 56507-00 [1963])

56401-00 Компютърна томография на корем

56407-00 Компютърна томография на корем с интравенозна контрастна материя
Компютърна томография на корем без, след това с венозен контраст

56549-01 Компютърна томография на дебело черво
Компютърна томография на дебело черво, след частична колоноскопия
Виртуална колоноскопия

Компютърна томография на корем и таз

Включва: кост
бъбрек, уретер и мехур
меки тъкани

Не включва: компютърна томография при спирална ангиография (57350 [1966])
тази при сканиране на гръден кош (56801-00, 56807-00 [1961])

56501-00 Компютърна томография на корем и таз

56507-00 Компютърна томография на корем и таз с интравенозна контрастна материя
Компютърна томография на корем и таз без, след това с венозен контраст

Компютърна томография на таз

Включва: кост
регион от криста илиака до симфиза
меки тъкани

Не включва: компютърна томография при спирална ангиография (57350 [1966])
такава при сканиране на:
• корем (56501-00, 56507-00 [1963])
• корем и гръден кош (56801-00, 56807-00 [1961])

56409-00 Компютърна томография на таз

56412-00 Компютърна томография на таз с интравенозна контрастна материя
Компютърна томография на таз, без, след това с венозен контраст

57201-00 Пелвиметрия чрез компютърна томография
Измерване на обем и диаметър на таз чрез компютърна томография

Компютърна томография на крайник

Включва: ръка
кост
пръст
крайници
крак
меки тъкани

Не включва: компютърна томография при спирална ангиография (57350 [1966])

56619-00 Компютърна томография на крайник

56625-00 Компютърна томография на крайник с интравенозна контрастна материя
Компютърна томография на крайник, без, след това с венозен контраст

ДРУГИ НЕОПЕРАТИВНИ СЪРДЕЧНИ И СЪДОВИ ДИАГНОСТИЧНИ ПРОЦЕДУРИ

Изключва:

ЕКГ на плод - 75.32

**89.52 ЕЛЕКТРОКАРДИОГРАМА

ЕКГ БДУ

Друга електрокардиография [ЕКГ]

Не включва: амбулаторно ECG (11708-00, 11709-00 [1853], 11710-00, 11711-00 [1854])
тази при кардиоваскуларен стрес тест (11712-00 [1857])

11700-00 Друга електрокардиография [ЕКГ]

Не включва: тези включващи по-малко от 12 отвеждания – пропусни кода
ЕКГ (с 12 и повече отвеждания)

ЦИРКУЛАТОРНО МОНИТОРИРАНЕ

Изключва:

електрокардиографско мониториране при операция - не кодирай!

**89.61 МОНИТОРИРАНЕ НА СИСТЕМНО АРТЕРИАЛНО НАЛЯГАНЕ

Мониторинг на съдово налягане

11600-03 Мониториране на системно артериално налягане

**89.62 МОНИТОРИРАНЕ НА ЦЕНТРАЛНО ВЕНОЗНО НАЛЯГАНЕ

11600-02 Мониториране на централно венозно налягане

**89.65 ИЗМЕРВАНЕ НА АРТЕРИАЛНИ КРЪВНИ ГАЗОВЕ

1858 **Диагностични тестове, измервания или изследвания, кръв и кръвотворни органи**

13842-01 Измерване на артериални кръвни газове

МИКРОСКОПСКО ИЗСЛЕДВАНЕ НА ПРОБА ОТ НЕРВНАТА СИСТЕМА И ЛИКВОР

** 90.01 МИКРОСКОПСКО ИЗСЛЕДВАНЕ НА ПРОБА ОТ НЕРВНАТА СИСТЕМА И ЛИКВОР – БАКТЕРИАЛНА НАМАЗКА

** 90.03 МИКРОСКОПСКО ИЗСЛЕДВАНЕ НА ПРОБА ОТ НЕРВНАТА СИСТЕМА И ЛИКВОР - КУЛТУРА И ЧУВСТВИТЕЛНОСТ
**90.52 МИКРОСКОПСКО ИЗСЛЕДВАНЕ НА КРЪВ – КУЛТУРА
**90.53 МИКРОСКОПСКО ИЗСЛЕДВАНЕ НА КРЪВ - КУЛТУРА И ЧУВСТВИТЕЛНОСТ
**90.55 МИКРОСКОПСКО ИЗСЛЕДВАНЕ НА КРЪВ – ТОКСИКОЛОГИЯ

1934 Други лабораторни изследвания

91919-18 Мониториране на токсични нива на медикаменти и/или други токсични субстанции

МИКРОСКОПСКО ИЗСЛЕДВАНЕ УРИНА

**91.31 МИКРОСКОПСКО ИЗСЛЕДВАНЕ НА УРИНА - БАКТЕРИАЛНА НАМАЗКА

**91.33 МИКРОСКОПСКО ИЗСЛЕДВАНЕ НА УРИНА - КУЛТУРА И ЧУВСТВИТЕЛНОСТ

**90.59 ИЗСЛЕДВАНЕ НА КРЪВ

Включва:

биохимични – кр. захар, урея, креатинин, йонограма, трансминази, общ белтък;

хематологични – СУЕ, еритроцити, хемоглобин, хематокрит, левкоцити;

хемокоагулационни изследвания – фибриноген, вр. на кръвене, вр. на съсирване, aPTT, тромбоцити,

ОСНОВНИ ТЕРАПЕВТИЧНИ ПРОЦЕДУРИ

ДРУГИ ОПЕРАЦИИ НА ЛАРИНКСА И ТРАХЕАТА

*31.1 ВРЕМЕННА ТРАХЕОСТОМИЯ

трахеостомия за подпомагане на дишането

Трахеостомия

Не включва: самостоятелно обслужване на трахеостомия (90179-06 [568])

41881-00 Отворена трахеостомия, временна
Трахеостомия БДУ

Включва: отделяне на тироиден истмус
отделяне на подезични мускули

ДРУГИ ПРОЦЕДУРИ ЗА ФИЗИКАЛНА ТЕРАПИЯ

*93.33 ДРУГА ХИДРОТЕРАПИЯ

Терапии с използване на агенти, неклассифицирани другаде

96153-00 Хидротерапия

Забележка: Външната употреба на вода, топла и/или студена, в терапевтично поведение на болест или травма. Използване на влажна топлина и гореща вода помага за успокояване на болката и подобрява циркулацията, подпомага релаксацията и намалява мускулния спазъм и включва мерки като топли вани, топли превръзки и компреси. Използване на студена вода помага за намаляване на телесната температура, намалява отока и свива кръвоносните съдове и включва мерки като студени превръзки, ледени компреси, студени вани и душ. Специално оборудване като резервоар на Hubbard или вани с джа-кузи са снабдени с устройства, които механично разклащат водата, осигурявайки по този начин фин масаж в допълнение към терапевтичните ефекти на топлината.

Не включва: хидродилатация на пикочен мехур (36827-00 [1108])
хидротубация на фалопиеви тръби (35703-01 [1248], 35703-00 [1258])
тези, които индуцират:
• хипертермия (92178-00 [1880])
• хипотермия (22065-00 [1880])

***93.35 ДРУГА ТОПЛИННА ТЕРАПИЯ**

92178-00 Топлинна терапия
Хипертермична терапия

Включва: терапевтично поведение с използване на:
• загряващи превръзки
• инфрачервено облъчване
• микровълни
• къси вълни
• парафин

Забележка: Използване на топлина при терапевтично поведение на болест и травма.
Хипертермия може да бъде индуцирана чрез топли превръзки или компреси,

електрически одеала, поставяне в топла вода (вана или ведро), използване на влажен въздух или чрез екстра-корпорално затопляне на кръвта. Хипертермия може също да бъде използвана като допълнение към радио-терапия или химиотерапия и индуцирана от микровълни, ултразвук, ниско-енергийни радиочестотно провеждане или сонди.

Кодирай също когато е направена:

- химиотерапия (виж Индекс: Химиотерапия)
- радио-терапия (виж Индекс: Терапия, радиация)

Не включва: термокаутеризация (виж Индекс: Термокаутеризация)
термокоагулация (виж Индекс: Невротомия, по локализация, радиочестотна)
термокератопластика (90064 [173])
термосклеректомия (42746-03 [191])
термотерапия на простата чрез микровълни (37203-04 [1166])

НЕОПЕРАТИВНА ИНТУБАЦИЯ НА ХРАНОСМИЛАТЕЛНИЯ И РЕСПИРАТОРЕН ТРАКТ
*96.04 ПОСТАВЯНЕ НА ЕНДОТРАХЕАЛНА ТРЪБА

Манипулации на дихателни пътища

Забележка: Кодовете, отнасящи се само до грижа и поддържане на проходимост на дихателните пътища, включват вливане или аспирация на солеви разтвори

22007-00 Ендотрахеална интубация, единичен лумен
Ендотрахеална интубация БДУ

Не включва: само за грижа и поддържане на ендотрахеална интубация (22007-01 [568])
такава с вентилаторно подпомагане – пропусни кода

22008-00 Ендотрахеална интубация, двоен лумен

Не включва: само за грижа и поддържане на ендотрахеална интубация (22008-01 [568])
такава с вентилаторно подпомагане – пропусни кода

*96.07 ПОСТАВЯНЕ НА ДРУГА (НАЗО-) ГАСТРАЛНА СОНДА
интубация за декомпресия

Неинцизионна иригация, почистване и локално вливане, храносмилателна система

92036-00 Поставяне на назогастрална сонда
Сондиране за декомпресия

Не включва: Sengstaken тръба (13506-00 [1899])

НЕОПЕРАТИВНА ПРОМИВКА НА ХРАНОСМИЛАТЕЛЕН ТРАКТ, ПОЧИСТВАНЕ И ЛОКАЛНА ИНСТИЛАЦИЯ
*96.35 СТОМАШНО ХРАНЕНЕ СЪС СОНДА

96202-07 Ентерално приложение на фармакологичен агент, хранително вещество

ДРУГА МЕХАНИЧНА ВЕНТИЛАЦИЯ

Включва: ендотрахеално респираторно асистирание
интермитираща мандаторна вентилация (IMV)
позитивно крайно експираторно налягане (PEEP)
вентилация с подпомагащо налягане (PSV)
такива през трахеостома
отвикване на интубиран (ендотрахеално) пациент
такава при трахеостомия

*96.70 ПРОДЪЛЖИТЕЛНА МЕХАНИЧНА ВЕНТИЛАЦИЯ С НЕУТОЧНЕНА ПРОДЪЛЖИТЕЛНОСТ
механична вентилация БДУ

*96.71 ПРОДЪЛЖИТЕЛНА МЕХАНИЧНА ВЕНТИЛАЦИЯ ПОД 96 ПОСЛЕДОВАТЕЛНИ ЧАСА

*96.72 ПРОДЪЛЖИТЕЛНА МЕХАНИЧНА ВЕНТИЛАЦИЯ ЗА 96 ИЛИ ПОВЕЧЕ ПОСЛЕДОВАТЕЛНИ ЧАСА

Вентилаторно подпомагане

Ві-ниво с позитивно въздушно налягане [BiPAP] [вентилация с освобождаващо налягане]
[контрол на налягане на вентилацията] с ендотрахеална тръба или трахеостомия
Продължително позитивно налягане при обдишване [CPAP] с ендотрахеална тръба –
трахеостомия
Променлива задължителна вентилация [IMV]
Инвазивна вентилация
Механична вентилация
Налягане с позитивен експираторен край
Вентилация с подпомагащо налягане [PSV]

Синхронна променлива задължителна вентилация [SIMV]

Включва: ендотрахеална:

- интубация
- асистирано дишане

механична вентилация с:

- ендотрахеална тръба (ЕТТ)
- назална
- орална
- трахеостомия

отучване на интубиран (ендотрахеална тръба, трахеостомия) пациент с някакъв метод

Кодирай също когато е направена:

- трахеостомия:
- перкутанна (41880-00 [536])
- постоянна (41881-01 [536])
- временна (41881-00 [536])

Не включва: продължителна вентилация с негативно налягане [CNPV] (92041-00 [568])
дишане с променливо позитивно налягане [PPV] (виж блок [570])
вентилация с променливо позитивно налягане [IPPV] (виж блок [570])
неинвазивно подпомагане на дишане (виж блок [570])

13882-00 Грижа и поддържане на продължително подпомагане на дишането ≤ 24 часа

13882-01 Грижа и поддържане на продължително подпомагане на дишането > 24 и < 96 часа

13882-02 Грижа и поддържане на продължително подпомагане на дишането ≥ 96 часа

ОТСТРАНЯВАНЕ НА ИНТРАЛУМЕННО ЧУЖДО ТЯЛО ОТ ДРУГИ МЕСТА БЕЗ ИНЦИЗИЯ

Изключва:

отстраняване на лечебно устройство - 97.31-97.49, 97.61-97.89

*98.14 ОТСТРАНЯВАНЕ НА ВЪТРЕЛУМЕННО ЧУЖДО ТЯЛО ОТ ЛАРИНКС БЕЗ ИНЦИЗИЯ

Терапевтични интервенции на очи, уши, нос, уста и гърло

92032-00 Премахване на чуждо тяло от ларинкс без инцизия

*98.15 ОТСТРАНЯВАНЕ НА ВЪТРЕЛУМЕННО ЧУЖДО ТЯЛО ОТ ТРАХЕЯ И БРОНХ БЕЗ ИНЦИЗИЯ

Други терапевтични интервенции

92201-00 Отстраняване на чуждо тяло без инцизия, неклассифицирано другаде

Не включва: изваждане на:

- чуждо тяло от локализация, уточнена другаде (виж Индекс: Отстраняване, чуждо тяло)
- шевове от локализация, уточнена другаде (виж Индекс: Отстраняване, шевове)

ИНЖЕКЦИЯ ИЛИ ИНFUЗИЯ НА ЛЕЧЕБНО ИЛИ ПРОФИЛАКТИЧНО ВЕЩЕСТВО

Включва:

подкожна инжекция или инфузия с местно или общо действие
интрамускулна инжекция или инфузия с местно или общо действие
интравенозна инжекция или инфузия с местно или общо действие

*99.10 ИНЖЕКЦИЯ ИЛИ ИНFUЗИЯ НА ТРОМБОЛИТИЧНО ВЕЩЕСТВО

стрептокиназа
тъканен плазминогенен активатор
урокиназа

Изключва:

аспирин – не кодирай
глюкопротеинов ПВ/ПСа тромбозитен инхибитор – 99.20
хепарин – 99.19

самостоятелна съдова перкутанна транслуминална коронарна ангиопластика или коронарна атеректомия със споменаване на тромболитично вещество – 36.02
варфарин – не кодирай

Приложение на фармакотерапия

Прилагане на фармакологични агенти със системен ефект

Не включва: прилагане на:

- кръв и кръвни продукти (виж блок [1893])
- фармакологичен агент за:
  - анестезия (виж блокове [1333], [1909] и [1910])

- имунизация (виж блокове [1881] до [1884])
- локален ефект (виж Индекс: Инжектиране, по локализация и инжектиране, по видове, по локализация)
- поведение при ектопична бременност (виж блок [1256])
- поведение при болка (виж блокове [31] до [37] и [60] до [66] и [1552])
- перфузия (виж блок [1886])
- ваксинация (виж блокове [1881] до [1883])

хирургическо прилагане на химиотерапевтични агенти (виж блок [741])

Забележка: Последващият списък с приложения е създаден за употреба с кодовете от блок [1920] Прилагане на фармакотерапия

96199-01 Интравенозно приложение на фармакологичен агент, тромболитичен агент

Прилагане на фармакологичен агент чрез:

- инфузионен порт
- Port-A-Cath
- резервоар (подкожен)
- устройство за съдов достъп
- венозен катетър

Кодирай също когато е направена:

- поставяне, изваждане или ревизия на устройство за съдов достъп (виж блок [766])
- зареждане на устройство за доставяне на медикаменти (96209 [1920])

Не включва: хирургична катетеризация с прилагане на химиотерапевтичен агент (виж блок [741])

*99.15 ПАРЕНТЕРАЛНА ИНФУЗИЯ НА КОНЦЕНТРИРАНИ ХРАНИТЕЛНИ СУБСТАНЦИИ

хипералиментация
 тотално парентерално хранене
 периферно парентерално хранене

96199-07 Интравенозно приложение на фармакологичен агент, хранително вещество

Прилагане на фармакологичен агент чрез:

- инфузионен порт
- Port-A-Cath
- резервоар (подкожен)
- устройство за съдов достъп
- венозен катетър

Кодирай също когато е направена:

- поставяне, изваждане или ревизия на устройство за съдов достъп (виж блок [766])
- зареждане на устройство за доставяне на медикаменти (96209 [1920])

Не включва: хирургична катетеризация с прилагане на химиотерапевтичен агент (виж блок [741])

*99.17 ИНЖЕКЦИЯ НА ИНСУЛИН

96199-06 Интравенозно приложение на фармакологичен агент, инсулин

Прилагане на фармакологичен агент чрез:

- инфузионен порт
- Port-A-Cath
- резервоар (подкожен)
- устройство за съдов достъп
- венозен катетър

Кодирай също когато е направена:

- поставяне, изваждане или ревизия на устройство за съдов достъп (виж блок [766])
- зареждане на устройство за доставяне на медикаменти (96209 [1920])

Не включва: хирургична катетеризация с прилагане на химиотерапевтичен агент (виж блок [741])

96200-06 Подкожно приложение на фармакологичен агент, инсулин

Кодирай също когато е направена:

- зареждане на устройство за доставяне на медикаменти (96209 [1920])

*99.18 ИНЖЕКЦИЯ ИЛИ ИНФУЗИЯ НА ЕЛЕКТРОЛИТИ

96199-08 Интравенозно приложение на фармакологичен агент, електролит

Прилагане на фармакологичен агент чрез:

- инфузионен порт

- Port-A-Cath
- резервоар (подкожен)
- устройство за съдов достъп
- венозен катетър

Кодирай също когато е направена:

- поставяне, изваждане или ревизия на устройство за съдов достъп (виж блок [766])
- зареждане на устройство за доставяне на медикаменти (96209 [1920])

Не включва: хирургична катетеризация с прилагане на химиотерапевтичен агент (виж блок [741])

*99.21 ИНЖЕКЦИЯ НА АНТИБИОТИК

96199-02 Интравенозно приложение на фармакологичен агент, противоиноктиозен агент
Прилагане на фармакологичен агент чрез:

- инфузионен порт
- Port-A-Cath
- резервоар (подкожен)
- устройство за съдов достъп
- венозен катетър

Кодирай също когато е направена:

- поставяне, изваждане или ревизия на устройство за съдов достъп (виж блок [766])
- зареждане на устройство за доставяне на медикаменти (96209 [1920])

Не включва: хирургична катетеризация с прилагане на химиотерапевтичен агент (виж блок [741])

*99.23 ИНЖЕКЦИЯ НА СТЕРОИД
инжекция на кортизон

96199-03 Интравенозно приложение на фармакологичен агент, стероид
Прилагане на фармакологичен агент чрез:

- инфузионен порт
- Port-A-Cath
- резервоар (подкожен)
- устройство за съдов достъп
- венозен катетър

Кодирай също когато е направена:

- поставяне, изваждане или ревизия на устройство за съдов достъп (виж блок [766])
- зареждане на устройство за доставяне на медикаменти (96209 [1920])

Не включва: хирургична катетеризация с прилагане на химиотерапевтичен агент (виж блок [741])

96197-03 Мускулно приложение на фармакологичен агент, стероид

*99.19 ИНЖЕКЦИЯ НА АНТИКОАГУЛАНТИ

Изключва:

инфузия на *drotrecogin alfa* (активиран) – 00.11

ИНЖЕКЦИЯ ИЛИ ИНФУЗИЯ НА ДРУГО ЛЕЧЕБНО ВЕЩЕСТВО

Включва:

- подкожна инжекция или инфузия с местно или общо действие
- интрамускулна инжекция или инфузия с местно или общо действие
- интравенозна инжекция или инфузия с местно или общо действие

*99.20 ИНЖЕКЦИЯ ИЛИ ИНФУЗИЯ НА ТРОМБОЦИТЕН ИНХИБИТОР

- глюкопротеинов (GP) IIb/IIIa инхибитор
- GP IIb/IIIa инхибитор
- GP IIb-IIIa инхибитор

Изключва:

инфузия на хепарин – 99.19

инжекция или инфузия на тромболитично вещество – 99.10

*99.26ИНЖЕКЦИЯ НА АТАРАКТИЦИ (ТРАНКВИЛАНТИ)

*99.29 ИНЖЕКЦИЯ ИЛИ ИНФУЗИЯ НА ДРУГО ЛЕЧЕБНО ВЕЩЕСТВО

Дейностите по тези четири кода са в следващите 3

96199-09 Интравенозно приложение на фармакологичен агент, друг и неспецифичен фармакологичен агент

Прилагане на фармакологичен агент чрез:

- инфузионен порт
- Port-A-Cath
- резервоар (подкожен)
- устройство за съдов достъп

- венозен катетър
- Кодирай също когато е направена:*
- поставяне, изваждане или ревизия на устройство за съдов достъп (виж блок [766])
  - зареждане на устройство за доставяне на медикаменти (96209 [1920])
- Не включва:* хирургична катетеризация с прилагане на химиотерапевтичен агент (виж блок [741])

96197-09 Мускулно приложение на фармакологичен агент, друг и неспецифичен фармакологичен агент

96200-09 Подкожно приложение на фармакологичен агент, друг и неспецифичен фармакологичен агент

Кодирай също когато е направена:

- зареждане на устройство за доставяне на медикаменти (96209 [1920])

КОНВЕРСИЯ НА СЪРДЕЧЕН РИТЪМ

Изключва:

при отворен гръден кош:

сърдечна електростимулация - 37.91

сърдечен масаж - 37.91

*99.60 КАРДИОПУЛМОНАЛНА РЕСУСИТАЦИЯ, НЕУТОЧНЕНА

Терапевтични интервенции на сърдечно-съдовата система

92052-00 Кардиопулмонална ресуситация

*99.61 ПРЕДСЪРДНО КАРДИОВЕРЗИО

13400-00 Кардиовезия

Дефибрилация

Сърдечен електрошок

Възстановяване на сърдечен ритъм чрез електростимулация

Не включва: съпътстващо при кардиохирургия – пропусни кода

*99.62 ДРУГ ЕЛЕКТРОШОК НА СЪРЦЕТО

кардиовезио:

БДУ

външно

конверсия към синусов ритъм

дефибрилация

външна стимулация с електроди

92055-00 Друга конверсия на сърдечен ритъм

*99.63 СЪРДЕЧЕН МАСАЖ ПРИ ЗАТВОРЕН ГРЪДЕН КОШ

сърдечен масаж БДУ

мануален външен сърдечен масаж

92053-00 Затворен гръден сърдечен масаж

Сърдечен масаж БДУ

Външен ръчен сърдечен масаж

Изискване: Клиничната пътека се счита за завършена, ако са приложени и отчетени три основни диагностични процедури (една от които задължително ****87.03**, 56001-00 или 56007-00, когато състоянието на пациента позволява да бъде извършено изследването) и две основни терапевтични процедури, посочени в блок **Кодове на основни процедури**.

За диагностичен код **T68** клиничната пътека се счита за завършена ако са изпълнени задължително диагностичните процедури: ****89.52**, 11700-00, ****89.65**, 13842-00 и следните терапевтични процедури: ***93.33**, 96153-00 и ***93.35**, 92178-00.

За всички клинични пътеки, в чийто алгоритъм са включени образни изследвания (рентгенографии, КТ/МРТ и др.), да се има предвид следното:

Всички медико-диагностични изследвания се обективизират само с оригинални документи, които задължително се прикрепват към ИЗ. Рентгеновите филми или друг носител при образни изследвания се прикрепват към ИЗ.

Резултатите от рентгенологичните изследвания се интерпретират от специалист по образна диагностика, съгласно медицински стандарт „Образна диагностика“.

Документът с резултатите от проведени образни изследвания съдържа задължително:

- трите имена и възрастта на пациента;
- датата на изследването;
- вида на изследването;
- получените резултати от изследването и неговото тълкуване;
- подпис на лекаря, извършил изследването.

Фишът се прикрепва към ИЗ.

В случаите, когато резултатите от проведени образни изследвания не могат да останат в болничното лечебно заведение, в ИЗ на пациента следва да се опише точно резултата от проведеното образно изследване, а самите снимки от него се предоставят на пациента срещу подпис в ИЗ.

Проведените процедури задължително се отразяват в “История на заболяването” (ИЗ).

I. УСЛОВИЯ ЗА СКЛЮЧВАНЕ НА ДОГОВОР И ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА КЛИНИЧНАТА ПЪТЕКА

Клиничната пътека включва дейности и услуги от обхвата на медицинската специалност „Анестезиология и интензивно лечение“, осъществявана най-малко на второ ниво на компетентност, съгласно медицински стандарт „Анестезия и интензивно лечение“, от обхвата на медицинската специалност „Нервни болести“, осъществявана на трето ниво на компетентност, в рамките на които се извършват и дейности по анестезиология и интензивно лечение най-малко на второ ниво на компетентност по медицински стандарт „Анестезия и интензивно лечение“.

1. ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ ЗВЕНА, МЕДИЦИНСКА АПАРАТУРА И ОБОРУДВАНЕ, НАЛИЧНИ И ФУНКЦИОНИРАЩИ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ЛЕЧЕБНОТО ЗАВЕДЕНИЕ, ИЗПЪЛНИТЕЛ НА БОЛНИЧНА ПОМОЩ

Лечебното заведение за болнична помощ може да осигури чрез договор, вменените като задължителни звена, медицинска апаратура и оборудване, и с друго лечебно заведение за извънболнична или болнична помощ, разположено на територията му и имащо договор с НЗОК.

Задължително звено/медицинска апаратура
1. КАИЛ/ОАИЛ или Клиника/отделение по спешна неврология
2. Клинична лаборатория*
3. Образна диагностика - рентгенов апарат за скопия и графия

*- В случаите, когато ЛЗБП не разполага със собствена клинична лаборатория, то следва да осигури осъществяването на дейност по клинична лаборатория от съответното ниво, по договор със самостоятелна медико-диагностична лаборатория или с клинична лаборатория – структура на друго лечебно заведение. В тези случаи лабораторията, с която е сключен договорът, следва да бъде разположена в една и съща сграда с болницата или в рамките на болницата. С договора задължително се обезпечават 24-часово осъществяване на дейностите по клинична лаборатория за нуждите на структурата по анестезиология и интензивно лечение.

2. ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ ЗВЕНА, МЕДИЦИНСКА АПАРАТУРА И ОБОРУДВАНЕ, НЕОБХОДИМИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА АЛГОРИТЪМА НА ПЪТЕКАТА, НЕНАЛИЧНИ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ЛЕЧЕБНОТО ЗАВЕДЕНИЕ, ИЗПЪЛНИТЕЛ НА БОЛНИЧНА ПОМОЩ

Лечебното заведение за болнична помощ може да осигури дейността на съответното задължително звено чрез договор с друго лечебно заведение на територията на населеното място, което отговаря на изискванията за апаратура, оборудване и специалисти за тази КП и има договор с НЗОК

Задължително звено/медицинска апаратура
1. Отделение/лаборатория по клинична патология на територията на населеното място
2. КАТ или МРТ с осигурен 24-часов достъп, включително в условията на спешност – на територията на населеното място.
3. Микробиологична лаборатория, на територията на областта

3. НЕОБХОДИМИ СПЕЦИАЛИСТИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА КЛИНИЧНАТА ПЪТЕКА.

Блок 1. Необходими специалисти за лечение на пациенти на възраст над 18 години:

- четирима лекари със специалност по анестезиология и интензивно лечение ;

В случаите, в които в отделението се осъществява интензивно лечение само по определена специалност, минималният брой на лекарите е четирима, от които поне един е със специалност „Анестезиология и интензивно лечение“, а останалите са със специалността, по която се осъществява интензивното лечение.

- лекар със специалност по клинична лаборатория;

- лекар със специалност по образна диагностика.

Блок 2. Необходими специалисти за лечение на пациенти на възраст под 18 години:

- лекари със специалност по анестезиология и интензивно лечение;

- лекар със специалност по педиатрия;

- лекар със специалност по клинична лаборатория;

- лекар със специалност по образна диагностика.

II. ИНДИКАЦИИ ЗА ХОСПИТАЛИЗАЦИЯ И ЛЕЧЕНИЕ

1. ИНДИКАЦИИ ЗА ХОСПИТАЛИЗАЦИЯ

Диагностични, лечебни и рехабилитационни дейности и услуги по време на хоспитализацията:

Спешна диагностика и лечение на:

- всяко количествено нарушение на съзнанието, оценено по Глазгоу кома скала (GCS) със или без нарушение на основните жизнени функции, със или без необходимост от интубация;
- при пациенти с общо охлаждане се приема измерена анална температура под 35 градуса С.

2. ДИАГНОСТИЧНО - ЛЕЧЕБЕН АЛГОРИТЪМ.

ДИАГНОСТИЧНО – ЛЕЧЕБНИЯТ АЛГОРИТЪМ Е ЗАДЪЛЖИТЕЛЕН ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ И ОПРЕДЕЛЯ ПАКЕТА ОТ БОЛНИЧНИ ЗДРАВНИ ДЕЙНОСТИ, КОИТО СЕ ЗАПЛАЩАТ ПО ТАЗИ КЛИНИЧНА ПЪТЕКА.

Незабавен прием и изготвяне на лечебно-диагностичен план.

- медико-диагностичните изследвания (вкл. КГА) се извършват до 12 часа от приемането;
- КАТ на глава и мозък до 48 час, при нестабилна хемодинамика - до края на хоспитализацията;
- контролна рентгенография се извършва при изписване от болницата по показания.

Съгласно медицински стандарт “Анестезия и интензивно лечение”:

- основна поддръжка на жизнените функции (BLS – азбука на живота);
- разширена поддръжка на жизнените функции (ALS – разширена азбука на живота).

Здравни грижи

ПРИ ЛЕЧЕНИЕ ПО КЛИНИЧНАТА ПЪТЕКА, ЛЕЧЕБНОТО ЗАВЕДЕНИЕ Е ДЛЪЖНО ДА ОСИГУРЯВА СПАЗВАНЕТО ПРАВАТА НА ПАЦИЕНТА, УСТАНОВЕНИ В ЗАКОНА ЗА ЗДРАВЕТО.

ПРАВАТА НА ПАЦИЕНТА СЕ УПРАЖНЯВАТ ПРИ СПАЗВАНЕ НА ПРАВИЛНИКА ЗА УСТРОЙСТВОТО, ДЕЙНОСТТА И ВЪТРЕШНИЯ РЕД НА ЛЕЧЕБНОТО ЗАВЕДЕНИЕ.

3. ПОСТАВЯНЕ НА ОКОНЧАТЕЛНА ДИАГНОЗА.

Съгласно медицински стандарт “Анестезия и интензивно лечение”:

- основна поддръжка на жизнените функции (BLS – азбука на живота);
- разширена поддръжка на жизнените функции (ALS – разширена азбука на живота).

4. ДЕХОСПИТАЛИЗАЦИЯ И ОПРЕДЕЛЯНЕ НА СЛЕДБОЛНИЧЕН РЕЖИМ.

Диагностични, лечебни и рехабилитационни дейности и услуги при дехоспитализацията:

- Контрол на здравното състояние на пациента и медицинско заключение за липса на медицински риск от приключване на болничното лечение въз основа на обективни данни за стабилно общо състояние (клинични/параклинични) и:
- липса на необходимост от прилагане на средства и методи за основно поддържане на живота.

Пациентът постъпва в съответната клиника/отделение за лечение на основното заболяване.

Довършване на лечебния процес и проследяване

Клиничната пътека се счита за завършена при превеждане болния от КАИЛ/ОАИЛ.

5. МЕДИЦИНСКА ЕКСПЕРТИЗА НА РАБОТОСПОСОБНОСТТА – извършва се съгласно Наредба за медицинската експертиза на работоспособността.

III. ДОКУМЕНТИРАНЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО КЛИНИЧНАТА ПЪТЕКА

1. ХОСПИТАЛИЗАЦИЯТА НА ПАЦИЕНТА се документира в *“История на заболяването”* (ИЗ) и в част II на *„Направление за хоспитализация/лечение по амбулаторни процедури“* (бл. МЗ - НЗОК № 7).

2. ДОКУМЕНТИРАНЕ НА ДИАГНОСТИЧНО - ЛЕЧЕБНИЯ АЛГОРИТЪМ – в *“История на заболяването”*.

3. ИЗПИСВАНЕТО/ПРЕВЕЖДАНЕТО КЪМ ДРУГО ЛЕЧЕБНО ЗАВЕДЕНИЕ СЕ ДОКУМЕНТИРА В:

- *“История на заболяването”*;
- част III на *„Направление за хоспитализация/лечение по амбулаторни процедури“* (бл. МЗ - НЗОК № 7);
- епикриза – получава се срещу подпис на пациента (родителя/настойника), отразен в ИЗ.

4. ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА ИНФОРМИРАНО СЪГЛАСИЕ – подписва се от пациента (родителя/настойника) и е неразделна част от *“История на заболяването”*.

ДЕКЛАРАЦИЯТА ЗА ИНФОРМИРАНО СЪГЛАСИЕ СЕ ПРИКРЕПВА КЪМ ЛИСТ “ИСТОРИЯ НА ЗАБОЛЯВАНЕТО”.

ИНФОРМАЦИЯ ЗА ПАЦИЕНТА (РОДИТЕЛЯ /НАСТОЙНИКА/ПОПЕЧИТЕЛЯ)

Мозъкът представлява сложна и високоорганизирана материя, която осъществява контрол над функциите на целия организъм. Съзнанието е висша дейност на мозъчната кора и неговата качествена изява, зависи от състоянието на кръвоснабдяване и кислородна доставка към мозъчната кора.

Комата е състояние на "несъбуждане и нереагиране". Човек в кома няма съзнание: не вижда, не чува, не говори. Причините за такова заболяване може да са съдови, токсични, аноксични (липса на кислород). В хода на някои тежки заболявания кома може да настъпи в резултат на обменни, електролитни и други нарушения. Под действие на съответната причина се нарушава снабдяването с кислород на мозъчната тъкан.

Клиничната оценка на дълбочината на комата се оценява по точкова скала на ГЛАЗГОУ. Колкото броят на точките е по-малък, толкова прогнозата е по-лоша. Продължителността на комата с нетравматичен произход е важен прогностичен фактор. След кома, с продължителност над 15 дни, рязко се влошава прогнозата и възможностите за възстановяване без тежка инвалидизация.

Будна кома е състояние, което се характеризира с подтискане на всички двигателни функции, на говора, на жестикулациите и мимиката. Отворените очи създават впечатление, че съзнанието е запазено. Може да има и опит за проследяване с очи, за издаване на звукове. Пациентът е без емоционални реакции и не изпълнява команди. Мускулният тонус е повишен. Могат да се наблюдават примитивни защитни движения.

Хронично вегетативно състояние. То е сходно или еднакво с будната кома и е резултат на прекарана мозъчна аноксия (липса на снабдяване с кислород на мозъчната кора) с последващи тежки структурни увреждания на кората на главния мозък. Болните могат да живеят дълго време при адекватни грижи, но без да възстановят висшите си психични функции и без да имат смислени поведенчески реакции, които да доказват, че са в съзнание. Словестният контакт с тях е невъзможен. Диагноза хронично вегетативно състояние се поставя, когато са преминали поне 3 месеца от началото на заболяването.

Лечението на пациентите в кома включва най-ранно специфично и неспецифично лечение. Пример за специфично лечение е прилагане на инсулин при диабетна кома, на глюкоза при хипогликемична кома, на диализа при уремична кома и т.н. Подтискане на дихателната активност изисква незабавно осигуряване на проходимост на дихателните пътища и включване на изкуствена (механична) белодробна вентилация (МВ). Това става чрез поставяне на интубационна тръба през устната кухина, като тя достига до трахеята на пациентите. Когато се прецени, че МВ ще продължава повече от 7-10 дни, се предприема извършване на трахеостомия. При нея през отвор на трахеята се поставя трахеостомна канюла в трахеята. Така пътя на постъпващите в белия дроб газове се скъсява. Почистването на трахеята от секрети е по-лесно и броят на усложненията от притискане на тръбата върху трахеята е по-малък. Контролът на механичната вентилация се извършва чрез анализ на газовете O₂ и CO₂. Това е важно и за лечение на съществуващия мозъчен оток, който може да предизвика вторични увреждания на мозъчната кора. Техните стойности трябва да отговарят на нормалните за възрастта

По време на кома артериалното налягане трябва да се поддържа в нормални граници за възрастта. Контрол на параклиничните параметри в пълен обем се извършва еднократно седмично, но някои от тях се изследват многократно, дори през 2-3 часа, ако това е наложително.

Основното лечение на мозъчния оток става с прилагане на диуретици-Манитол, Фуросемид. Те могат да доведат до значимо намаление на течностите и електролитите в организма. Седацията и мускулното отпускане са важни терапевтични подходи за адаптиране на пациентите към механичната вентилация. Чрез тях се купират някои неполезни прояви, като кашляне, хълцане, съпротива срещу апарата за механична вентилация, моторна свръхвъзбуда.

Поради безсъзнателното състояние пациентът задължително имат уретрален катетър, който се поставя в пикочния мехур, за да се елиминира събраната урина. Друг специален катетър се поставя във венозен съд, най-често централна вена, за да получават пациентите необходимото количество течности и хранителни разтвори. Интубацията на трахеята с ендотрахеална тръба, поставяне на трахеостомна канюла и споменатите преди процедури, се считат за инвазивни и могат да доведат до различни усложнения.

В резултат на проведеното лечение и извършени изследвания идва момент, когато активното терапевтично поведение при някои пациенти завършва и всички мерки за възстановяване на индивида се свеждат до общи грижи: сондово хранене, активни аспирации, тоалет на дихателните пътища, промени на положението в леглото.

На хоспитализация в хирургична клиника /отделение или специализирана клиника/отделение за изгаряне подлежат пострадали, при които централната телесна температура е под 35 градуса C, без първично увреждане на мозъчните центрове, регулиращи телесната температура.

След определяне степента на хипотермията и вида и обширността на локалните поражения, в зависимост от степента на засягане на основните жизнени функции, се изисква:

- осигуряване на адекватна дихателна функция и оксигенация, последством O₂ с маска, интубация, апаратна вентилация с подаване на затоплен и овлажен въздух;
- осигуряване и поддържане на адекватна циркулация посредством поставяне на централен венозен източник за провеждане на инфузионна терапия, прилагане при необходимост на катехоламини, профилактика на ритъмни нарушения, поставяне на уретрален катетър и назогастрална сонда;
- прилагане на методи за общо затопляне – пасивно външно затопляне при хипотермия до 30 градуса C, поставяне на пострадалия в топли завивки и топло помещение; активно външно затопляне – електрически възглавници, затоплящи одеяла и др.;
- рехабилитация през целия болничен престой;

Лечение на придружаващите състояния – травматични поражения, интоксикации, заболявания на други органи и системи, възпалителни и ендокринни заболявания.

Лечение на локалните поражения от общо охлаждане – консервативно.

При лечението се осигурява спазване правата на пациента, установени в Закона за здравето.

Правата на пациента се упражняват при спазване на Правилника за устройството, дейността и вътрешния ред на лечебното заведение.

Окончателната диагноза се поставя на база физикалното и апаратно изследване.

Пациентът се дехоспитализира в напълно възстановено съзнание и нормотермия, със стабилна хемодинамика и основни жизнени функции, без раневи повърхности от измръзване или други придружаващи травми, дадени препоръки в писмен вид за грижи и лечение в домашни условия.

След постъпването на пациента в клиниката, неговите близки могат допълнително да бъдат разпитвани с оглед уточняване на детайли от заболяването. Финансовите взаимоотношения с болницата са съгласно действащото законодателство. Сведения за Вашият близък можете да получавате всеки работен ден след 10ч. от Началник клиника/отделение или оторизирано от него лице.

Ако желаете да откажете лечение на Вашия близък, това трябва да направите писмено, с което да поемете рисковете за това действие.

След като прочетох горното, декларирам че съм информиран/а за заболяването, лечението, възможните усложнения, финансовите страни, както и за условията в болницата.

Име.....Презиме.....Фамилия.....

Роднинска връзка.....

Дата.....Подпис.....